

ITSENSÄ TYÖLLISTÄMINEN: VAPAA VALINTA VAI VÄLTTÄMÄTTÖMYYS?

Tulevaisuuden työllisyysvaihtoehdot

Euroopan elin- ja työolojen kehittämissätiö teki kesän ja syksyn aikana vuonna 1998 laajan tutkimuksen tulevaisuuden työllisyysvaihtoehdoista viidessätoista EU:n jäsenvaltiossa sekä Norjassa. Merkittävimmät kysymykset, joihin tutkimuksessa keskityttiin, olivat seuraavat: Kuka haluaa tehdä työtä? Milloin? Miksi? Tutkimuksessa kysyttiin nykyisin ansiotyössä olevien tai viiden vuoden sisällä ansiotyöhön aikovien mielipiteitä. Tässä lehtisessä esitetään tiivistelmä itsensä työllistämistä koskevista tutkimustuloksista.

Tärkeimmät havainnot

- Ainoastaan 12 prosenttia toisen palveluksessa olevista työskentelee yli 50 tuntia viikossa, kun taas lähes 50 prosenttia itse itsensä työllistävästä tekee niin. Kaikki itsensä työllistävät eivät kuitenkaan tee kokopäiväistä työtä: 16 prosenttia – pääasiassa naisia – tekee osa-aikaista työtä.
- Itsensä työllistävien työmotiivit ovat erilaisia kuin toisen palveluksessa olevien. Itsensä työllistävät arvostavat mahdollisuutta työhön, koska he pitävät työstään, ja he myös arvostavat työtä jopa enemmän kuin siitä saatavaa taloudellista hyötyä.
- Suuri enemmistö eli 72 prosenttia itsensä työllistävästä on miehiä, ja naisten osuus on 28 prosenttia. Toisen palveluksessa olevilla vastaava suhde on 56 prosenttia vastaan 44 prosenttia.
- Itsensä työllistävien keski-ikä on hieman yli 42 vuotta, toisen palveluksessa olevien keski-ikä on 37 vuotta. Yli 50-vuotiaiden osuus itsensä työllistävästä on lähes 30 prosenttia, toisen palveluksessa olevista taas 18 prosenttia.
- Itsensä työllistävät ovat keskimäärin paremmin koulutettuja kuin toisen palveluksessa olevat. Itsensä työllistävät naiset (joita tosin on vähemmistö eli 28 prosenttia) ovat keskimäärin paremmin koulutettuja kuin miehet.
- Lähes kaksi kolmannesta itsensä työllistävästä työskentelee yksityisellä palvelualalla. Suhteellisen suuri osa (16 prosenttia) työskentelee maataloussektorilla, tavallisesti yhden henkilön ja perheen hoitamilla maatiloilla.
- Työmarkkinoille palaavien naisten ja työttömien kiinnostus itsensä työllistämiseen on vähäistä, mutta kiinnostus on kuitenkin melko merkittävää työmarkkinoiden nuorten tulokkaiden keskuudessa.
- Myös toisen palveluksessa olevien parissa on havaittavissa selvä mieltymys itsensä työllistämiseen: lähes joka viides ilmoitti pitävänsä enemmän tästä työmahdollisuudesta.

Johdanto

Itse itsensä työllistäviä on lähes 15 prosenttia koko Euroopan unionin työvoimasta. Tämä osuus kasvaa todennäköisesti merkittävästi lähiaikoina, sillä kasvua esiintyy joustavan työskentelyn uusissa muodoissa ja sopimustyöskentelyssä nopeasti kehittyvillä palveluilla, kuten tietotekniikassa (Eurostat).

Itsensä työllistämiseen liittyy niin taloudellinen kuin (useimmissa jäsenvaltioissa) myös erityinen verotuksellinen ja sosiaaliturvaan liittyvä asema. Useimmissa ETA-maissa itsensä työllistävä henkilö harjoittaa säännöllisesti tulot takaavaa taloudellista toimintaa ilman työsopimusta. Usein toisen palveluksessa olevan ja itsensä työllistävän ero perustuu kuitenkin työlain, sosiaaliturvan ja verotuksellisen aseman tulkintaan.

Kansainvälisen vakiotulkinnan mukaan itsensä työllistävän palkkiot ovat suoraan riippuvaisia voitoista ja kyseinen henkilö on velvollinen tekemään operationaalisia päätöksiä tai hän on vastuussa yrityksen menestymisestä (OECD, 2000). Suurin osa itsensä työllistäviä koskevista tiedoista on peräisin kansallisista työvoimatutkimuksista, joissa vastaajia pyydetään luokittelemaan itsensä joko toisen palveluksessa oleviksi tai itse itsensä työllistäviksi. Tavallisesti tällä menetelmällä (jota myös tutkimuksessamme käytettiin) saadaan esitettyä määritelmää suhteellisen hyvin vastaava tulos.

Aiemmissä tutkimuksissa on korostettu erilaisia merkittäviä tekijöitä tutkittaessa itsensä työllistävien erilaisia profiileja ja malleja. Itsensä työllistävien ikä (Rosdahl, 1993) ja sukupuoli (OECD/GD, 1995) on nähty merkittävinä samoin kuin ala, jolla yrittäjä toimii (Rosdahl, 1993).

Tämän tiivistelmän tavoite on esittää tärkeimpiä itsensä työllistämistä koskevia havaintoja vuonna 1998 tehdystä Tulevaisuuden työllisyysvaihtoehdot -tutkimuksesta sekä tarkastella uutta tietoa, joka perustuu tällä hetkellä itsensä työllistävien ja itsensä työllistäviksi toivovien näkökantoihin. Tutkimuksessa yrittäjyyttä ja itsensä työllistämistä tarkasteltiin seuraavista näkökohdista:

- Keitä itsensä työllistäjät ovat, mitkä ovat heille ominaisimmat piirteet, ja missä olosuhteissa he työskentelevät?
- Kuinka kiinnostuneita työmarkkinoiden ulkopuolella olevat, työmarkkinoiden tulokkaat ja toisen palveluksessa olevat ovat ryhtymään itsensä työllistäjiksi?

Keitä itsensä työllistäjät ovat?

Tutkimuksen mukaan 13 prosenttia palkkatyötä tekevästä työllistää itse itsensä ja 85 prosenttia on toisen palveluksessa. Loput kaksi prosenttia työskentelee perheen palveluksessa.

Työaika

Itsensä työllistävien keskimääräinen viikkotyöaika on 48,2 tuntia; tämä on keskimäärin 10,5 tuntia enemmän kuin toisen palveluksessa olevilla viikossa. Kun ainoastaan 12 prosenttia toisen palveluksessa olevista työskentelee enemmän kuin 50 tuntia viikossa, lähes 50 prosenttia itsensä työllistäväistä tekee niin.

Koska itsensä työllistävät tekevät usein pitkiä päiviä, on oletettu, että he tekevät harvoin osa-aikatyötä. Tutkimuksen avulla kuitenkin paljastui se, että merkittävä osa (16 prosenttia) itsensä työllistäväistä tekee osa-aikatyötä, toisen palveluksessa olevista osuus on 21 prosenttia.

Tutkimuksesta ilmeni myös se, että monet itsensä työllistävät tekevät useaa osa-aikaista työtä, mikä pidentää työpäiviä. Kymmenesosa (11 prosenttia) itsensä työllistäväistä ilmoitti, että heillä on varsinaisen päätoimisen yrittäjätuntionsa lisäksi useampi kuin yksi työ, mutta ainoastaan viisi prosenttia toisen palveluksessa olevista on samassa tilanteessa. Tällainen taipumus useaan työhön voi olla osoitus joustavuudesta, johon ei ole mahdollisuutta toisen palveluksessa. Se voi olla myös osoitus marginaalisen työn suuresta osuudesta itsensä työllistävien osalta ja/tai itsensä näennäisesti tai ”virheellisesti” työllistävien olemassaolosta.

Työmotivaatio

Kolme yleisintä työelämään osallistumisen motivaatiota ovat

- taloudellinen hyöty
- työstä saatava tyydytys
- vuorovaikutus muiden kanssa.

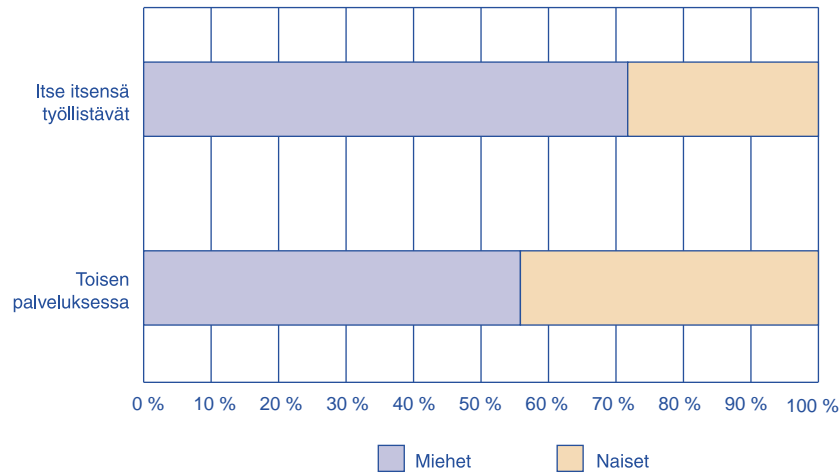
Ovatko itsensä työllistävien motivaatiotekijät samat kuin toisen palveluksessa olevien motivaatiot? Vaikuttaa siltä, että vaikka taloudellinen puoli merkitsee molemmille ryhmille yhtä paljon, vuorovaikutus muiden kanssa on luonnollisesti toisen palveluksessa oleville merkittävämpi motivaatio kuin itsensä työllistäville. Suurin ero on kuitenkin työssä viihtymisessä. Tutkimuksen mukaan itsensä työllistävät arvostavat mahdollisuutta tehdä työtä omista syistään ja työn sisällön vuoksi. On mielenkiintoista, että he arvostavat tätä jopa enemmän kuin taloudellista palkkiota. Tällä havainnolla voi olla vaikutusta työllisyyspolitiikan säilyttäviin näkökohtiin sekä itsensä työllistämisen kannustamiseen.

Miesten maailma?

Naiset osallistuvat edelleen vähemmistönä työmarkkinoille – 42 prosenttia palkkatyössä olevista on naisia. Sukupuoliero on kuitenkin vieläkin suurempi itsensä työllistävien parissa, joista ainoastaan hieman yli neljännes (28 prosenttia) on

Kuvio 1. Työsuhteen tyyppi sukupuolen mukaan.

Perusta: Nykyinen työssä käyvä väestö.

naisia. Vaikuttaa siltä, että itsensä työllistävien markkinat ovat vielä enemmän sukupuolen mukaan eriytyneet kuin toisen palveluksessa olevien markkinat (katso kuvio 1).

Ikäjakauma

Itsensä työllistävien keski-ikä on hieman yli 42 vuotta, kun se toisen palveluksessa olevilla on 37,5 vuotta.

Kuviosta 2 näkyy, että itsensä työllistävät ovat toisen palveluksessa olevia keskimäärin vanhempia. Hätkähdyttävää tässä on yli 50-vuotiaiden osuus itsensä työllistävistä: heitä on jopa 30 prosenttia verrattuna toisen palveluksessa olevien 18 prosenttiin. Vanhimmassa ikäryhmässä, 60–64-vuotiaissa, itsensä työllistävien osuus on yli kaksinkertainen toisen palveluksessa oleviin nähden.

Ikäryhmässä 16–29-vuotiaat on kaksi kertaa niin paljon toisen palveluksessa olevia kuin itsensä työllistäviä. Tämä on mielenkiintoista, sillä

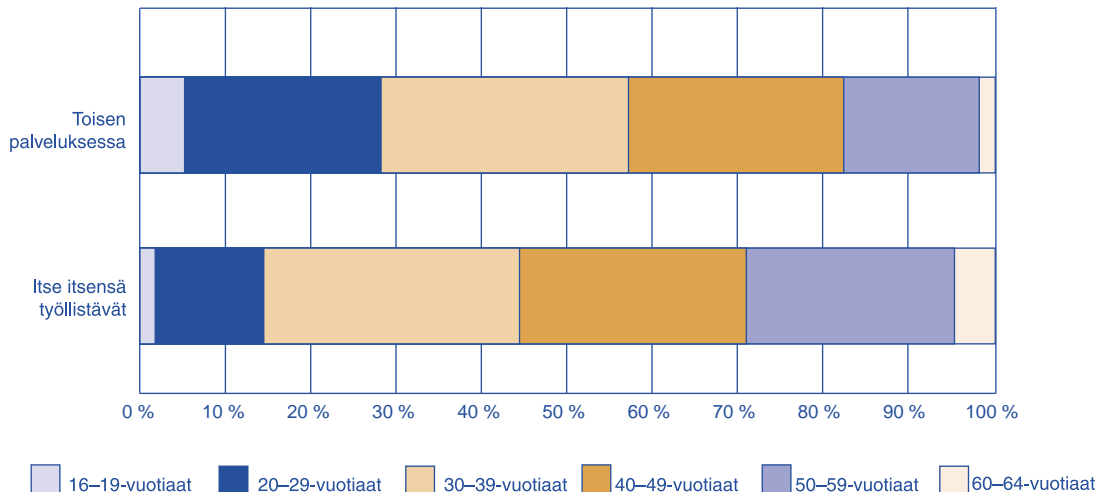
suhteellisen suuri osuus ikäryhmästä (25 prosenttia) ilmoitti tutkimuksessa mieltymyksekseen itsensä työllistämisen.

Koulutus ja pätevyys

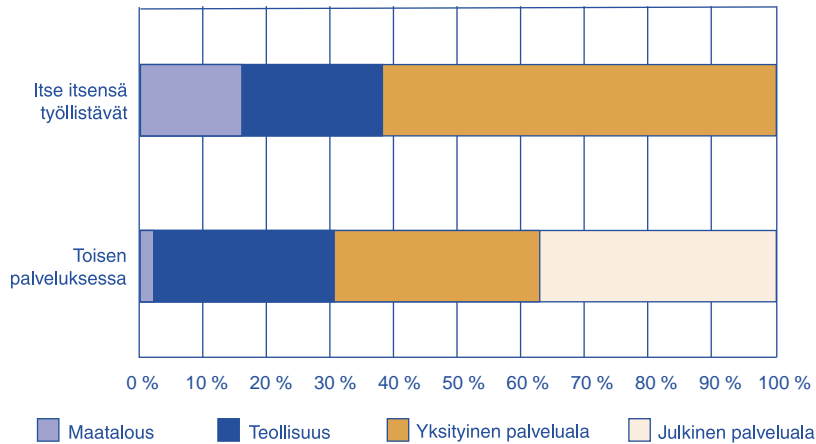
Yksi tutkimuksen merkittävistä havainnoista oli se, että vaikka kahden työvoimaryhmän ikäjakaumassa on merkittäviä eroja, ryhmien koulutustaso on lähes sama. Tämänhetkisillä työmarkkinoilla nuorten ihmisten koulutustaso on tavallisesti korkeampi kuin vanhojen työntekijöiden koulutustaso. Tämän voisi olettaa heijastuvan myös itsensä työllistäviin, mutta koska näin ei ole, itsensä työllistävät näyttävät olevan pätevämpiä kuin samanikäiset toisen palveluksessa olevat. Tällä olisi luonnollisesti merkittävä vaikutus toisen palveluksessa olevien taitotasoon. Pätevien siirtyminen pois toisen palveluksesta itsensä työllistäviksi voisi vaikuttaa kielteisesti toisen ryhmän pätevyteen. Tämä on otettava huomioon itsensä työllistämistä kannustavassa politiikassa.

Vaikka naisia on itsensä työllistävistä vain pieni

Kuvio 2. Työsuhteen tyyppi iän mukaan.

Kuvio 3. Työsuhteen tyyppi sektoreittain.

osuus (28 prosenttia), heillä on merkittävästi korkeampi koulutus kuin miespuolisilla kollegoillaan:

- Ainoastaan neljä prosenttia itsensä työllistävästä naisista on vailla koulutusta, kun vastaava osuus miehistä on 16 prosenttia.
- Kolmella neljästä (75 prosentilla) itse itsensä työllistävästä naisesta on vähintään korkeampi keskiasteen koulutus, kun sama koulutus on vain kahdella kolmesta (67 prosentilla) miesyrittäjästä.

Työn tyyppi

Lähes kaksi kolmannesta itsensä työllistävästä työskentelee yksityisellä palvelualalla (katso kuvio 3). Henkilökohtaiset palvelut ja tietoon keskittyvät ammatilliset palvelut kattavat suurimman osan toimintansa alkuvaiheessa olevista yrityksistä Euroopassa. Näiden alojen toimintansa alkuvaiheessa olevien yritysten suuri määrä suhteessa teollisuuteen perustuu todennäköisesti kyseisillä aloilla tarvittaviin suhteellisen pieniin käynnistyspääomiin. Voimakkaana kannustimena toiminee myös se, että yksityisellä palvelualalla työskentelevä itse itsensä työllistävä henkilö voi helposti toimia yksin ja osa-aikaisesti.

Pääomarahoitusjärjestelyihin verrattuna tukeen perustuvat kannustinjärjestelmät toimintansa alkuvaiheessa oleville yrityksille kannustavat edelleen itsensä työllistämistä palvelualalla. Tilanne on toisenlainen teollisuudessa, jossa edellytetään huomattavia investointeja koneisiin ja laitteisiin.

Maatalous on perinteisesti merkittävä ala, jolla itsensä työllistävät toimivat. Suhteellisen suuri osuus (16 prosenttia) itse itsensä työllistävästä työskentelee tällä alalla, erityisesti yhden henkilön tai perheen työllistäväällä maatilalla. Noin 80 prosenttia maataloudella itsensä työllistävästä työskentelee yksin tai perheen kanssa ilman alaisia. Vastaava luku

teollisuudessa itsensä työllistävästä on 56 prosenttia ja yksityisellä palvelualalla 61 prosenttia.

Kuka haluaa työllistää itse itsensä?

Onko itsensä työllistämässä sellaisia piirteitä, jotka houkuttelevat toisen palveluksessa olevia, työmarkkinoiden tulokkaita ja työmarkkinoille palaavia itsenäiseen työskentelyyn? Voidaanko tätä tietoa käyttää itsensä työllistämistä ja yrityksen perustamista koskevien poliittisten aloitteiden muotoilemiseen?

Tämän hetken todellisuus ja tulevaisuuden mieltymykset

Tutkimustulokset osoittavat, että työmarkkinoille palaavien naisten ja työttömien kiinnostus itsensä työllistämiseen on vähäistä. Sen sijaan nuoret työmarkkinoiden tulokkaat olivat hyvin kiinnostuneita itsensä työllistämistä. Yleisesti kiinnostus itsensä työllistämistä kohtaan oli suurempi kuin nykyisin itsensä työllistävien osuus, mutta ei huomattavasti lukuun ottamatta nuoria tulokkaita, joiden kiinnostus oli laajaa.

Ainoastaan 15 prosenttia työmarkkinoille palaavista (työmarkkinoille palaavat naiset ja työttömät) olisi valinnut mieluummin itsensä työllistämisen, mutta nuorten tulokkaiden osuus oli jopa 25 prosenttia.

Työttömät ja vähäisessä määrin myös työmarkkinoille palaavat naiset katsoivat usein (noin viidennes työttömistä), ettei tällä ollut merkitystä. Tämä voi olla osoitus yleisestä halukkuudesta harkita kaikkia mahdollisuuksia tai käytettävissä olevia mahdollisuuksia koskevan opastuksen ja neuvonnan puutteesta.

Tämän merkitys poliittiselle päätöksenteolle on siinä (kun kaikki muu pysyy muuttumattomana), että työmarkkinoille palaavien naisten ja työttömien itse itsensä työllistämistä koskeviin toiveisiin on tyydyttävä puuttumatta suuremmin nykyiseen toisen

palveluksessa olemisen ja itse itsensä työllistämisen väliseen tasapainoon, joka on vastaavasti 85 prosenttia vastaan 13 prosenttia.

Noin yksi viidestä itse itsensä työllistävästä haluaisi toisen palvelukseen. Tämä oli etenkin matalasti koulutettujen ja vanhojen yrittäjien sekä maatalouden työntekijöiden toivomus. Myös niiden toisen palveluksessa olevien osuus, jotka haluaisivat työllistää itse itsensä, oli lähes 20 prosenttia. Koska toisen palveluksessa olevien määrä kokonaisuotannassa oli kuusi kertaa suurempi kuin itse itsensä työllistävien määrä, selkeä viesti on se, että useimmat ihmiset haluavat vaihtaa toisen palveluksesta itse itsensä työllistämiseen kuin päinvastoin. Tämä suuntaus on suhteellisen voimakas. Suurin osa haastatelluista ilmaisi halukkuutensa muuttaa työsuhteensa laatua pikemminkin heti kuin viiden vuoden kuluessa, mikä osoittaa tyytymättömyyttä nykyiseen tilanteeseen.

Työmarkkinoiden nuorten tulokkaiden parissa itse itsensä työllistämisen kysyntä oli merkittävää ja määrätietoista. Jos tämä suuntaus jatkuu läpi heidän työuransa, sillä on vaikutuksia heidän tarvitsemiinsa taitoihin sekä koulutuksessa tarjottuun ohjaukseen ja neuvontaan.

Sukupuolitekijä

Tarkka analyysi osoitti, että sukupuoli oli merkittävin tekijä (18 muuttujan joukosta), joka vaikutti yksilön mieltymiseen itsensä työllistämiseen. Naiset olivat vähemmän kiinnostuneita itsensä työllistämisestä kuin miehet. Toiselta kannalta katsottuna nuoret miehet, joilla on jonkin verran koulutusta ja hieman kokemusta työmarkkinoilta, perustavat todennäköisimmin oman yrityksen.

Tämä on poliittisten päätöksentekijöiden pulma. He joutuvat etsimään tasapainoa kannustusta ja tukea tarvitsevien, kuten naisten ja työttömien, hyväksi tehtävien toimenpiteiden (välttämällä taloudellisesti kannattamattoman itsensä työllistämisen muodostumista) sekä niille henkilöille, jotka todennäköisesti työllistävät itse itsensä vähin kannustein, tarjottavien voimavarojen ja tukitoimenpiteiden välillä.

Se tosiasia, että harvat työmarkkinoille palaavat naiset olivat kiinnostuneita työllistämään itse itsensä, saattaa merkitä sitä, että monilla naisilla on mielikuva itsensä työllistämisestä miesten yksinoikeutena. Poliittisten päätöksentekijöiden on kysyttävä itseltään, tukeeko nykyinen politiikka itsensä työllistämisen sukupuoleen perustuvaa eriytymistä ja millä tavoin.

Päätelmät

Tulevaisuuden työllisyysvaihtoehtoja koskevasta tutkimuksesta saadut tiedot tukevat Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön ja muiden järjestöjen

kuten OECD:n aiempia tutkimustuloksia. Yleisesti itsensä työllistämisen lisääntyminen on keskittynyt talouden nopeimmin kasvaville sektoreille, varsinkin yritysten ja yhteisöjen palveluun. Kasvu on ollut voimakkainta korkean ammattitaidon ryhmissä (OECD, 2000). Myös tämän tutkimuksen tulokset osoittavat samaa: suurin osa itse itsensä työllistävästä työskentelee palvelualalla, ja he ovat keskimäärin ammattitaitoisempia kuin toisen palveluksessa olevat työntekijät.

Työolot

Tutkimuksen tulosten mukaan itse itsensä työllistävät ovat kaiken kaikkiaan suhteellisen tyytyväisiä valintaansa pitkistä työpäivistä huolimatta. Muissa tutkimuksissa on kuitenkin havaittu, että vaikka itse itsensä työllistävät ovat yleensä tyytyväisiä työhönsä, heidän työolonsa eroavat kuitenkin merkittävästi toisen palveluksessa olevien työoloista. Eroja on erityisesti työtahdissa, joka on suoraan riippuvainen asiakkaiden, matkustajien, oppilaiden tai potilaiden vaatimuksista. Pitkä työaika myös altistaa itse itsensä työllistävät erityisille terveysriskeille (eurooppalainen työoloja koskeva tutkimus, 1996). Tämä on kenties yksi syy siihen, että yksi viidestä tällä hetkellä itse itsensä työllistävästä haastatellusta ilmoitti olevansa mieluummin toisen palveluksessa kuin itse itsensä työllistävänä. On huomattavaa, että tämä oli erityisesti matalasti koulutettujen, iäkkäiden ja maataloudessa työskentelevien toivomus. Itse itsensä työllistävien työoloja on selkeästi tutkittava entistä tarkemmin kyseistä ryhmää koskevia poliittisia aloitteita laadittaessa.

Lisäksi, kuten tästä tutkimuksesta ilmenee ja kuten muutkin tietolähteet osoittavat, suurin osa itse itsensä työllistäneistä työskentelee ”omaan laskuunsa” (ilman alaisia), ja suhteellisen harvat palkkaavat koskaan lisää työntekijöitä. Tämä tarkoittaa sitä, että useat pienten ja keskisuurten yritysten perustamiseen ja ylläpitoon liittyvät ongelmat (hallinnollinen ja verotuksellinen taakka) ovat hyvin tuttuja itsensä työllistäneille (OECD, 2000).

Itsensä työllistämisen kannustaminen

Nykyisin toisen palveluksessa olevien kiinnostus itsensä työllistämiseen on suurta: 20 prosenttia työllistäisi mieluummin itse itsensä kuin olisi toisen palveluksessa. Tämä saattaisi tarkoittaa sitä, että jos tätä kiinnostusta kehitettäisiin edelleen ja hyödynnettäisiin, yhä useampi työpaikka toisen palveluksessa saattaisi vapautua tällä hetkellä työttöminä oleville. Tämä on tärkeää, sillä tutkimuksen tulokset osoittavat melko selkeästi, että kummankaan työmarkkinoille palaavan ryhmän (työmarkkinoille palaavat naiset ja työttömät) parissa innostus itse itsensä työllistämiseen ei ole kovin suurta. Tämä vastaa myös muita tutkimustuloksia, jotka ovat osoittaneet, että esimerkiksi työttömien keskuudessa ainoastaan pieni osa työllistää itse itsensä palkkatyöhön verrattuna (OECD, 2000). Tämä saattaa tarkoittaa sitä, että erityisesti työttömien itse

itsensä työllistämiseen tähtäävä politiikka voi olla huonosti onnistunutta verrattuna politiikkaan, joka keskittyy niihin toisen palveluksessa oleviin henkilöihin, jotka ovat halukkaita työllistämään itse itsensä.

Vaikka nuoret työmarkkinoiden tulokkaat ovat innostuneempia työllistämään itsensä kuin muut ryhmät (työmarkkinoille palaavat naiset ja työttömät), muut tutkimukset ovat osoittaneet, että matalan pääomatason vuoksi (sekä taloudellisen että henkisen) he todennäköisimmin epäonnistuvat yrittäjinä (OECD, 2000). Koska itse itsensä työllistämistä siis on kannustettava, erityistoimenpiteet, kuten kohdennettu koulutus ja taloudellisen tuen järjestelyt, on osoitettava tälle kohderyhmälle.

Naisten kohtaamien ongelmien poistaminen

Työmarkkinoille palaavat naiset kohtaavat jokseenkin erilaisia ongelmia itsensä työllistämisessä kuin miehet. Koska heillä on usein taloudessaan pieniä lapsia, perhe-elämän vastuun ja itse itsensä työllistämisen edellyttämien pitkien työpäivien yhteensovittaminen herättää naisissa vastustusta.

Tavallisesti naisyrittäjät ovat kohdanneet ylimääräisiä ongelmia. Heiltä puuttuu usein ansioluettelo aiemmasta työkokemuksesta, ja tämän vuoksi heidän on vaikeampi saada rahoitusta kuin miesten. He kohtaavat myös kielteisiä sosiaalisia arvoja, jotka saavat rahoituksen välittäjät pitämään heidän aloitusvaiheessa olevia yrityksiään mahdollisesti epäluotettavimpina sijoituskohteina (OECD, 2000). Jos naisia halutaan kannustaa itsensä työllistämiseen,

on syytä puuttua rahoituksen esteisiin ja järjestää sellaisia itsensä työllistämisen muotoja, jotka eivät edellytä pitkien työpäivien tekemistä ja jotka mahdollistavat työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen. Kasvava yksityinen palveluala voi tarjota mahdollisuuksia entistä ”naisystävällisempään” itsensä työllistämiseen, sillä tällä sektorilla yrityksen perustaminen ei yleensä edellytä suuria alkupääomia tai pitkiä työpäiviä. Lisäksi on aiheellista asettaa yhteiskunnalliset esteet sekä itse itsensä työllistävälle naisille rahoituksen ja mahdollisuuksien tarjoamisesta vastuussa olevien asenteet kyseenalaisiksi.

Lähteet:

Employment Outlook 2000, OECD 2000.

”Yrittäjien työolot Euroopan unionissa”, yhteenveto toisen eurooppalaisen työoloja koskevan tutkimuksen tuloksista (1996), Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö, Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, Luxemburg, 1997.

”Työssä käyvät ihmiset ammatillisen aseman mukaan kaikissa EU:n 15 jäsenvaltiossa 1997 ja 1998”, työvoimatutkimus, Eurostat, Luxemburg, 1999.

”Self-Employment Programmes for the Unemployed”, Yhdysvaltojen työvoimaministeriön ja OECD:n yhteinen kansainvälinen konferenssi, OECD/GD(95)104, 1995.

Rosdahl, Anders, *The Danish Enterprise Allowance Scheme*, Copenhagen: The Danish National Institute of Social Research, 1993.

Tulevaisuuden työllisyysvaihtoehtoja koskeva tutkimus

Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön vuoden 1998 kesän ja syksyn aikana toteuttamaan tutkimukseen kuului 30 557 puhelimitse tehtyä 16–64-vuotiaiden henkilöiden haastattelua EU:n 15 jäsenvaltiossa ja Norjassa. Tutkimus tarjoaa tietoja sekä haastateltujen nykyisestä tilanteesta että tulevaisuuden mieltymyksistä työllisyyden osalta. Haastatteluissa 43 prosenttia (7 749 kaikkiaan 17 908:sta) työelämän ulkopuolella olevista ilmaisi haluttomuutensa työhön seuraavien viiden vuoden aikana. Tämä ryhmä jätettiin jatkossa tutkimuksen ulkopuolelle. Tutkimuksen alkuvaiheessa määritettiin neljä pääasiallista kohderyhmää:

Työssä käyvät: henkilöt, jotka ilmoittivat olevansa töissä tai jotka vastasivat myönteisesti kysymykseen siitä, tekivätkö he palkallista työtä edeltävällä viikolla (N = 12 649).

Työmarkkinoiden uudet nuoret tulokkaat: työelämänsä alussa olevat henkilöt, joilla ei vielä ole merkittävää työkokemusta (esimerkiksi opintojen vuoksi) ja jotka ovat alle 30-vuotiaita (N = 3 932).

Työmarkkinoille palaavat naiset: naiset, jotka ovat halukkaita ottamaan jälleen vastaan palkkatyötä tietyn urakatkon jälkeen. Heillä on aiempaa työkokemusta ja vähintään vuoden tauko työelämästä. Tätä lyhyempi tauko hyväksyttiin vain, jos vastaaja oli keskeyttänyt työnteon synnyttääkseen lapsen tai huolehtiakseen vanhasta, sairaasta tai vammaisesta perheenjäsenestä (N = 3 499).

Työttömät: työttömiksi ilmoittautuneet henkilöt (N = 2 537).

Tekstissä käytetyt määritelmät:

osa-aikainen työ = alle 35 viikkotuntia (ellei toisin mainita)

kokoaikainen työ = 35 viikkotuntia tai enemmän

määräaikainen työsuhde = muu kuin vakinainen työsuhde (mukaan lukien määrätyksi ajaksi tai väliaikaisesti tehdyt sopimukset)

itse itsensä työllistävät = henkilöt, jotka ilmoittivat työllistäneensä itse itsensä.

JULKAISUT

Säätiön julkaisut ovat ostettavissa kirjakaupoista, EU:n julkaisujen virallisista myyntipisteistä tai Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistosta, L-2985 Luxembourg (Internet-osoite: www.eur-op.eu.int). Kun hintaa ei ole mainittu, julkaisu on saatavilla ilmaiseksi myös säätiön Internet-sivuilta www.eurofound.ie/publications/ tai tilaamalla säätiöstä.

- 1. Osallistuminen työmarkkinoille nyt ja tulevaisuudessa** (yhteenvedo)
EF/00/19
Saatavilla ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV
- 2. Kokopäiväinen vai osapäiväinen työ: todellisuus ja vaihtoehdot** (yhteenvedo)
EF/00/21
Saatavilla ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV
- 3. Perheen ja työn yhdistäminen** (yhteenvedo)
EF/00/25
Saatavilla ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV

- 4. Employment options and labour market participation** (raportti)
EF/00/26
Saatavilla DE, EN, FR
- 5. Aikapaineet ja työn itsenäisyys** (yhteenvedo)
EF/97/43
Saatavilla ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV
- 6. Naisten ja miesten työolot Euroopan unionissa** (yhteenvedo)
EF/97/59
Saatavilla ES, DA, DE, EL, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV
- 7. Bulletin of European Studies on Time – BEST**
Saatavilla DE, EN, FR
Julkaisu ilmestyy kahdesti vuodessa.
- 8. Reduction in working time** (kirjallisuuskatsaus)
EF/98/11
Saatavilla DE, EN, FR
EUR 18
- 9. Työllistämisedellytysten parantaminen: oppaita hyvistä käytännöistä työvoimaneuvonnassa ja -ohjauksessa**

EF/98/34
Saatavilla ES, FR, IT, FI

- 10. Työelämä ja ikääntyvä työvoima: hyvien käytäntöjen opas**
EF/98/65
Saatavilla ES, DE, EN, FR, FI

- 11. Ikäyrjinnän torjuminen työelämässä** (tiivistelmä)
EF/97/18
Saatavilla ES, DA, DE, EN, FR, IT, NL, PT, FI, SV

- 12. Linking welfare and work**
EF/98/53
Saatavilla ainostaan EN

LISÄTIETOJA:

Tulevaisuuden työllisyysvaihtoehdot -tutkimuksesta on tietoa säätiön kotisivuilla (www.eurofound.ie) tai seuraavassa osoitteessa:
Dimitrios Politis
Information Liaison Officer
P. (353-1) 204 31 40
F. (353-1) 282 64 56
Sähköposti: dmp@eurofound.ie

© Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö

Jäljentäminen sallitaan muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin, jos lähde mainitaan ja säätiölle lähetetään kappale.

Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö
Wyattville Road, Loughlinstown, Co. Dublin, Ireland

P. (353-1) 204 31 00

F. (353-1) 282-6456/4209

Sähköposti: postmaster@eurofound.ie

EF/00/22/FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN
VIRALLISTEN JULKAISUJEN TOIMISTO

L-2985 Luxembourg